

Statens vegvesen

Request for Information (RFI) – Tildelingsmodell for klimagassvekting i anskaffelse av rekkverkskontrakter

1. Bakgrunn

Statens Vegvesen arbeider med å endre tildelingsmodellen for klimagassutslipp i kommende anskaffelser av rekkverkskontrakter for å i større grad rette fokus mot klimagassutslipp som inngår i Norge sitt klimagassregnskap.

Formålet er å utvikle en modell som premierer reelle utslippsreduksjoner, både gjennom:

- Materialoptimalisering
- Sirkularitet
- Transport
- Direkte utslipp fra gjennomføringen av kontrakten

Vi ønsker innspill fra leverandører og underleverandører på deres syn på om den foreslåtte modellen er praktisk gjennomførbar, etterprøvbar og egnet til å stimulere til reelle utslippsreduksjoner uten å medføre unødvendig dokumentasjonsbyrde. Vi tar også gledelig imot andre metoder/tilnærminger.

2. Indirekte utslipp knyttet til materialer

Til nå har tildeling vært basert på klimagassutslipp i modul A1–A4 dokumentert gjennom EPD.

Målet er å i større grad vri fokuset mot sirkularitet, materialoptimalisering og transport.

Målet er å etablere en modell som:

- gir like konkurransevilkår
- baseres i størst mulig grad på offentlig tilgjengelig og tredjepartsverifisert dokumentasjon
- kan sammenlignes mellom tilbydere
- kan verifiseres både ved tilbudsevaluering og i kontraktsoppfølging
- begrenser behovet for omfattende dokumentasjon.

2.1 Foreslåtte kriterier for beregning av merverdi

Vi tenker å premiere følgende elementer:

A2 – Transport mellom råvareutvinning og produksjon

- Alle transportledd mellom råvareutvinning og produksjonssted, inkludert eventuell transport mellom produksjonslokasjoner.
- Beregnes i LCA.no sin transportkalkulator i tilbudsfasen.
- Ved kontraktsgjennomføring dokumenteres transport gjennom prosjektspesifikk EPD og beregning i LCA.no transportkalkulator, supplert med fraktdokumentasjon og transporthistorikk (energibærer, kjøretøy, distanse, osv.).
- Biodiesel premieres ikke.

A4 – Transport til prosjekt

- Alle transportledd mellom produksjonssted og prosjekt.
- Beregnes i LCA.no sin transportkalkulator i tilbudsfase.
- Ved kontraktsgjennomføring dokumenteres transport gjennom prosjektspesifikk EPD og beregning i LCA.no transportkalkulator, supplert med fraktdokumentasjon og transporthistorikk (energibærer, kjøretøy, distanse, osv.)
- Biodiesel premieres ikke.

Resirkulert materiale

Andel resirkulert materiale dokumenteres gjennom EPD i tilbudsfase. Ved prosjektgjennomføring dokumenteres i tillegg materialets opprinnelse. Det siste for å blant annet kunne kontrollere at vi ikke får resirkulert materiale fra Russland.

Vi tenker å tildele en standardisert klimaeffekt tilsvarende:

0,015 kg CO₂e per kg resirkulert stål.

Materialeffektivitet

Forskjeller i materialvekt mellom sammenlignbare produkter mellom ulike tilbydere foreslås premiert.

Det vurderes at materialvekt gis en standardisert klimaeffekt på:

1,0 kg CO₂e per kg redusert stålvekt på oppsatt rekkverk.

En åpenbar forutsetning er at alle tekniske krav og funksjonskrav oppfylles.

2.2 Foreslåtte dokumentasjonskrav

Det vurderes å videreføre bruk av EPD som hovedgrunnlag med følgende presiseringer:

Generelle krav

Alle EPD-er skal som minimum være basert på:

- ISO14025
- EN 15804:2012+A2:2019 som kjerne-PCR
- NPCR 013:2021 Part B for Steel and Aluminium, eller tilsvarende produktkategori-regel (PCR).
- Dersom «tilsvarende» PCR benyttes, skal sammenlignbarhet dokumenteres i henhold til NS-EN ISO 14025:2026 kapittel 7.5 (Comparability of EPDs).
- Minimum 30års teknisk levetid

Ved **tilbud** skal det leveres gyldig tredjepartsverifisert publisert produktspesifikk ECO-EPD.

Ved **kontraktsgjennomføring** skal det leveres prosjektspesifikk ECO-EPD utarbeidet av ECO Platform-godkjent programoperatør. Den prosjektspesifikke EPD-en skal alltid vise til den produktspesifikke referanse-EPD-en, som skal være offentlig tilgjengelig og i tråd med nevnte krav.

Alle EPD-er anses som offentlige dokumenter.

3. Direkte utslipp fra kontraktsgjennomføring

Det vurderes også å innføre en egen tildelingsmodell for direkte utslipp fra utførelsen av kontrakten. Hensikten er å stimulere til bruk av nullutslipp teknologi (eller biogass) for maskiner og kjøretøy i tråd med Statens vegvesen Drift og vedlikehold sin klimahandlingsplan og signalene gitt i foreslått forskrift om nullutslipp.

3.1 Foreslått modell

Byggherren utarbeider en oversikt over de mest energikrevende forventede arbeidsprosesser i kontrakten.

For hver av disse arbeidsprosessene oppgir entreprenøren:

- Maskintype(r)
- Kjøretøytype(r)
- Energibærer(e) (elektrisitet, diesel, HVO, biogass, hydrogen mv.)
- Forbruk

Arbeidsprosessene vektes med forventet aktivitetsnivå. Der det finnes gode historiske data fastsettes vektingen av byggherren. For arbeidsprosesser med begrenset erfaringsgrunnlag kan entreprenørens opplysninger inngå som grunnlag.

På bakgrunn av dette beregnes en utslippsfaktor for hver arbeidsprosess. Tilbudene sammenlignes gjennom et samlet klimagassbudsjett, hvor lavere utslippsfaktor premieres.

Eksempel på mulig oppsett (ikke utfyllende). Her ber vi også om innspill på hvilke prosesser og maskiner som bør være inkludert.

Informasjon			Kjørt km (totalt for alle enheter)	Arbeidstimer (totalt for alle enheter)	Energiforbruk (kWh)	Direkte utslipp uten tiltak
Aktivitet	Kjøretøy/maskin	Type drivstoff				
Rigg, mobilisering og transport						
Transport av maskiner	Pelebil/borerigg	Anleggsdiesel, omsetningskrav B11		50	137,36	
Transport av materiell	[Velg maskin]	[Velg drivstoff/energibærer]				
Transport av personell (krav om 100% el)	[Velg maskin]	[Velg drivstoff/energibærer]				
	Gravemaskin under 7 tonn	[Velg drivstoff/energibærer]				
	Gravemaskin mellom 7 og 25 tonn	[Velg drivstoff/energibærer]				
	Gravemaskin over 25 tonn	[Velg drivstoff/energibærer]				
Arbeidsvarsling og trafikkavvikling						
TMA (purebil)	Kompaktlaste/minilaster	[Velg drivstoff/energibærer]				
Ledebil (krav om 100% utslippsfritt)	Hjullaster 5–15 tonn	[Velg drivstoff/energibærer]				
Varslingskjøretøy (krav om 100% utslippsfritt)	Hjullaster over 15 tonn	[Velg drivstoff/energibærer]				
	Traktor	[Velg drivstoff/energibærer]				
	Dumper	[Velg drivstoff/energibærer]				
	Vegvals	[Velg drivstoff/energibærer]				
	Pelebil/borerigg	[Velg drivstoff/energibærer]				
Demontering og fjerning av eksisterende						
Fjerning av ståltrekkverk	Betongblander/-pumpe	[Velg drivstoff/energibærer]				
Fjerning av betongtrekkverk	[Velg maskin]	[Velg drivstoff/energibærer]				
Sortering	[Velg maskin]	[Velg drivstoff/energibærer]				
Bortkjøring	[Velg maskin]	[Velg drivstoff/energibærer]				
	[Velg maskin]	[Velg drivstoff/energibærer]				
	[Velg maskin]	[Velg drivstoff/energibærer]				
Grunnarbeid og fundamentering						
Graving	[Velg maskin]	[Velg drivstoff/energibærer]				
Boring	[Velg maskin]	[Velg drivstoff/energibærer]				
Massetransport	[Velg maskin]	[Velg drivstoff/energibærer]				
	[Velg maskin]	[Velg drivstoff/energibærer]				
	[Velg maskin]	[Velg drivstoff/energibærer]				
	[Velg maskin]	[Velg drivstoff/energibærer]				
Montering						
Montering av skinner	[Velg maskin]	[Velg drivstoff/energibærer]				
Montering av betongtrekkverk	[Velg maskin]	[Velg drivstoff/energibærer]				
Stolperamming	[Velg maskin]	[Velg drivstoff/energibærer]				
Pumping av betong	[Velg maskin]	[Velg drivstoff/energibærer]				
	[Velg maskin]	[Velg drivstoff/energibærer]				

3.2 Kontraktsoppfølging

Ved gjennomføring rapporteres faktisk energibruk og maskinbruk gjennom API-integrasjon mot byggherrens rapporteringssystem. Rapporteringen danner grunnlag for et klimagassregnskap.

Det er entreprenørens valg av maskiner og energibærere som skal påvirke resultatet, ikke endringer i aktivitetsomfang som skyldes prosjektets behov. Avvik mellom tilbudt og faktisk utslippsfaktor vil danne grunnlag for bonus eller malus.

Utslippsfaktoren vil eksempelvis kunne uttrykkes som:

- kg CO₂e/time
- kg CO₂e/liter drivstoff
- kg CO₂e/kWh.

4. Øvre grense for materialpremiering

Vi ønsker å innføre en øvre grense for hvor stor klimaeffekt materialrelaterte utslipp kan ha i tildelingsmodellen så dette ikke overskygger tiltak knyttet til direkte utslipp.

Grenseverdien tenkes knyttet til kontraktsverdien, slik at svært store utslippsforskjeller ikke får en uforholdsmessig stor økonomisk betydning i evalueringen.

Vi ønsker særlig innspill til hvordan en slik begrensning bør utformes.

5. Bonus/Malus

For å sikre etterlevelse av tilbudt klimagassbudsjett foreslås en bonus-/malusordning knyttet til oppnådd klimagassutslipp.

Ytterligere reduksjoner i direkte utslipp knyttet til maskinbruk og transport premieres gjennom en bonus. Dersom tilbudt klimagassbudsjett ikke oppnås, ilegges tilsvarende malus. For rekkverksmateriell foreslås det kun malus ved dårligere klimaytelse enn det som er lagt til grunn i tilbudt budsjett.

Det vurderes om en bonusordning for ombruk av rekkverksmateriell. Ombruk er ikke inkludert i tilbudt klimagassbudsjett, ettersom kvalitet, tilgjengelighet og omfang av egnet brukt materiell er vanskelig å fastslå på anskaffelsestidspunktet. Dokumenterbart ombrukt rekkverk vurderes å gi en 70 % reduksjon i klimagassutslipp sammenlignet med tilbudt løsning. Den dokumenterte utslippsreduksjonen som oppnås gjennom ombruk, gir grunnlag for bonus etter nærmere avtalt beregningsmodell.

6. Innspill vi ønsker fra markedet

Vi ber særlig om innspill til følgende spørsmål:

1. Er den foreslåtte modellen praktisk gjennomførbar for leverandørene og underleverandørene?
2. Gir dokumentasjonskravene tilstrekkelig etterprøvbarhet uten å bli unødvendig ressurskrevende?
3. Er EPD, supplert med transportdokumentasjon og prosjektspesifikk EPD, tilstrekkelig grunnlag for sammenligning?
4. Er de foreslåtte standardverdiene for resirkulert innhold og materialeffektivitet hensiktsmessige, eller bør andre metoder benyttes?
5. Hvordan bør krav til opprinnelse for resirkulert materiale dokumenteres?
6. Er den foreslåtte modellen for premiering av direkte utslipp egnet til å stimulere til utslippsfrie løsninger?
7. Er krav om offentliggjøring av både produktspesifikke og prosjektspesifikke EPDer en utfordring sett opp mot forretningshemmeligheter og konkurransefortrinn? Vil vi ved dette risikere enda mindre informasjon i EPD, noe som allerede er svært begrenset?
8. Er bonus-/malusmodellen basert på faktisk utslippsfaktor egnet som oppfølgingsmekanisme?
9. Bør andre forhold enn de beskrevne inngå i evalueringen?
10. Ser dere risiko for utilsiktede konkurransevriddinger eller svakheter ved modellen?
11. Er bonus knyttet ombruk egnet/modent, og hvordan sikrer man dokumentasjon og kvalitetssikring av ønsket kvalitet?